

ВІННИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА КОЦЮБИНСЬКОГО

Навчально-науковий інститут педагогіки, психології,
підготовки фахівців вищої кваліфікації

Кафедра психології та соціальної роботи

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор
з науково-педагогічної роботи

О. Тусєв О.
« 01 » _____ 2021 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА ВИБІРКОВОЇ
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

ПСИХОЛОГІЯ ГЛОБАЛЬНИХ СУСПІЛЬНИХ ЗМІН

підготовки _____ Доктора філософії _____
(назва ступеня вищої освіти)
галузі знань _____ 03 Гуманітарні науки _____
(шифр і назва галузі знань)
спеціальності _____ 032 Історія та археологія _____
(код і назва спеціальності)
Освітньо-наукова програма _____ Історія та археологія _____

Робоча програма з дисципліни «**Психологія глобальних суспільних змін**» для підготовки доктора філософії за спеціальністю **032 Історія та археологія**.
Мова навчання **українська**.

« 27 » серпня 2021 р. 19 с.

РОЗРОБНИКИ: Паламарчук О. М., професор, доктор психологічних наук.

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри психології та соціальної роботи.

Протокол від «27» серпня 2021 р. № 1

Завідувач кафедри проф. Паламарчук О. М.

« 27 » серпня 2021 р.

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні навчально-методичної комісії Навчально-наукового інституту педагогіки, психології, підготовки фахівців вищої кваліфікації

Протокол від « 27 » серпня 2021 р. № 1

Голова НМК Волошина О. В.
(підпис)

« 27 » серпня 2021 р.

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3,0	галузь знань 03 Гуманітарні науки	Вибіркова	
Індивідуальне науково-дослідне завдання <i>не передбачене</i>	Спеціальність 032 Історія та археологія	РІК ПІДГОТОВКИ	
		1-й	1-й
Загальна кількість годин - 90	Освітньо-наукова програма «Історія та археологія»	СЕМЕСТР	
		2-й	2-й
Тижневих годин для денної форми навчання: <i>аудиторних – 2,0 самостійної роботи здобувача – 4,0</i>	Ступінь вищої освіти Доктор філософії	ЛЕКЦІЇ	
		<i>10 годин</i>	<i>4 години</i>
		ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ	
		<i>20 годин</i>	<i>6 годин</i>
		ЛАБОРАТОРНІ РОБОТИ	
		<i>немає</i>	<i>немає</i>
		ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАНЯТТЯ	
		<i>немає</i>	<i>немає</i>
		САМОСТІЙНА РОБОТА	
<i>60 годин</i>	<i>80 годин</i>		
ВИД КОНТРОЛЮ: Залік			

ПРИМІТКА:

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи % становить:

для денної форми навчання – 33% : 67%

для заочної форми навчання – 11% : 89%

Мета та завдання навчальної дисципліни

2.1. Метою вивчення дисципліни «Психологія глобальних суспільних змін» є: ознайомлення здобувачів з соціально-психологічним змістом та структурою глобальних змін, одержання здобувачами знань про психологічні чинники ставлення до цих змін особистості та груп, про соціально-психологічні механізми глобальної ідентифікації та, на цій основі, набуття вмінь враховувати вплив глобальних змін у експериментальних психологічних дослідженнях.

2.2. Завданнями вивчення дисципліни «Психологія глобальних суспільних змін» є:

- теоретичний розгляд сутності та структури глобальних змін, а також психологічного змісту створюваних ними ризиків та загроз;
- теоретичний розгляд психологічних чинників формування ставлення особистості та групи до глобальних змін;
- аналіз особистісних, міжособистісних, групових та організаційних чинників формування ставлення до глобальних змін;
- теоретичне пізнання соціально-психологічних механізмів глобальної ідентифікації;
- теоретичний розгляд функцій колективних емоцій у ставленні до глобальних суспільних змін;
- практичні вміння з виявлення та аналізу впливу глобальних суспільних змін на соціально-психологічні явища;
- формування умінь з урахування соціально-психологічного впливу глобальних змін у контексті прикладних досліджень здобувача.

2.3. Компетентності

2.3.1. Загальні компетентності

ЗК 1. Здатність до критичного аналізу, оцінки і проведення сучасних наукових досліджень на основі системного наукового світогляду.

ЗК 2. Уміння виявляти, формулювати й вирішувати проблеми.

ЗК 3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність) під час вирішення дослідницьких і практичних задач, у тому числі у міждисциплінарних галузях.

2.3.2. Спеціальні (фахові) компетентності

СК 1. Здатність оперувати науковими засадами психології: теоретичними, емпіричними, історично контекстними

СК 2. Здатність до екопсихологічного прийняття стратегічних рішень, оцінки ризиків та прийняття відповідальності за наслідки проєктів та досліджень.

СК 3. Здатність до наукового аналізу та дослідження особливостей психічного розвитку сучасної людини на різних вікових етапах з метою оптимізації її гармонійного становлення.

2.4. Програмні результати навчання

ПРН 1. Виокремлювати та систематизувати значущі проблеми (соціальні, наукові, культурні, екологічні, етичні та інші), чинники та тенденції функціонування й розвитку особистості, груп й організацій на різних рівнях експериментального психологічного дослідження.

ПРН 2. Здатність до особистісної та професійної рефлексії, автономності, ініціативності, проявів високої мотивації до фахового зростання, свідомої побудови власної освітньої траєкторії, професійної мобільності.

ПРН 3. Здатність до екопсихологічного прийняття стратегічних рішень оцінки ризиків та брати відповідальність за наслідки проєктів та досліджень

3. Програма навчальної дисципліни

РОЗДІЛ 1. Глобальні суспільні зміни як соціально-психологічний феномен.

Тема 1. Психологія глобальних суспільних змін як відгалуження екологічної психології. Місце психології глобальних змін у структурі екологічної психології. Проблематика психології глобальних суспільних змін. Значення дисципліни у системі знань сучасного фахівця з психології. Міжпредметні зв'язки дисципліни. Історія виникнення та розвитку психології психології глобальних змін. Класифікація глобальних суспільних змін. Екологічні глобальні зміни: епідемічна загроза, глобальне потепління, нестача водних ресурсів, різке зростання ризиків аномального забруднення середовища. Економічні глобальні зміни: міжнародна економічна співпраця, розвиток глобальної транспортної інфраструктури. Геополітичні глобальні зміни: політична багатополлярність, загострення конкуренції між провідними державами, міжнародний тероризм, проблеми ядерної безпеки. Соціальні глобальні зміни: погіршення доступу населення до пенсійного забезпечення, медичних послуг та продовольства, демографічна криза у розвинених країнах, масова міграція, зростання значення міжкультурної комунікації. Технологічні глобальні зміни: «декарбонізація» та «зелена енергетика», діджиталізація та штучний інтелект, стрімкий розвиток космічних та біологічних технологій

Тема 2. Соціально-психологічний вплив глобальних суспільних змін. Соціально-психологічний вплив глобальних екологічних змін. Вплив пандемії COVID-19 на психіку і поведінку людини та соціуму. Психологічні наслідки епідемії на функціонування освітніх установ. Психологічний вплив епідемії на поведінку і психічні стани учнів, здобувачів професійної та вищої освіти. Соціально-психологічний аспект глобальних економічних змін. Психологічні наслідки нестабільності регіональних ринків та ризиків для добробуту населення. Масова трудова міграція та її наслідки для виховання

дітей. Психологічний вплив на суспільство геополітичних чинників. Значення зростання міжнародної напруженості на психіку пересічного громадянина. Військова загроза як механізм впливу на психіку та поведінку особи та груп. Психологія ставлення до глобальних соціальних змін. Зростання міжкультурних контактів та посилення ролі міжкультурної комунікації. Проблема формування міжкультурної та полікультурної ідентичності. Соціально-психологічне значення технологічних змін. Діджиталізація як провідний технологічний тренд. Психологічний вплив діджиталізації на соціальне та економічне життя. Діджиталізація в освіті: зміни комунікації, освітніх технологій, наслідки діджиталізації для поведінки та психіки здобувачів освіти.

РОЗДІЛ 2. Психологічні чинники ставлення особистості та групи до глобальних суспільних змін

Тема 3. Групові фактори ставлення до глобальних суспільних змін.

Групові фактори ставлення до глобальних змін. Групові явища та колективні уявлення про глобальні ризики. Соціально-психологічні механізми формування ставлень соціуму до глобальних змін. Вплив соціальних міфів на оцінку глобальних ризиків. Соціальні установки (атитюди) як психологічна основа групових ставлень до глобальних змін. Психологічні механізми формування ставлень до обставин, які перебувають за межами чуттєвого досвіду.

Організаційні фактори ставлення до глобальних змін. Особлива роль організацій у формуванні ставлень. Організаційні інтереси як важливий чинник формування соціальних ставлень. Роль соціальних інституцій у формуванні ставлень до глобальних суспільних змін: державні інституції, органи влади, засоби масової інформації. Небезпеки маніпуляції соціальними ставленнями.

Тема 4. Особистісні фактори ставлення до глобальних суспільних змін.

Особистісні фактори ставлення до глобальних змін. Роль особистісних уявлень про суспільство. Роль цінностей та ідеалів у формуванні ставлень.

Психологічні механізми формування особистісних ставлень. Суб'єктивність особистісних ставлень. Можливості психологічного впливу на особистісні ставлення. Ризики маніпуляції особистісними ставленнями.

Міжособистісні фактори ставлення до глобальних змін. Соціально-психологічні механізми впливу міжособистісної комунікації на ставлення. Вплив соціального статусу комунікатора на формування ставлень. Психологічні механізми управління особистісними ставленнями до глобальних змін.

РОЗДІЛ 3. Соціально-психологічні механізми глобальної ідентифікації

Тема 5. Функції колективних емоцій у ставленні до глобальних суспільних змін. Психологічний зміст глобальної ідентифікації. Класифікація процесів глобальної ідентифікації. Психологічні механізми ідентифікації. Соціальна мобілізація як феномен. Соціальний конфлікт як чинник соціальної мобілізації. Емоційні механізми соціальної мобілізації. Варіації можливого впливу соціальної мобілізації на ставлення особистості та групи до глобальних суспільних змін. Соціальна стратифікація та соціальний контроль як механізм глобальної ідентифікації. Види соціальної стратифікації та вплив типу соціальної стратифікації до глобальних змін. Психологічна сутність соціального контролю, його види та форми. Вплив особливостей соціального контролю на ставлення соціуму до глобальних змін. Формування уявлень про минуле і майбутнє як чинник ставлення до глобальних змін. Значення уявлень про часову перспективу розвитку на формування ставлень до суспільних явищ, які перебувають за межами чуттєвого досвіду.

Тема 6. Психологія міжкультурної комунікації в умовах глобалізації. Взаємодія культур як одна з визначальних глобальних суспільних змін. Основні проблеми крос-культурної комунікації. Психологічні бар'єри міжособистісної крос-культурної комунікації та їх подолання. Підвищене напруження та тривожні переживання як типовий фон

міжкультурної комунікації. Проблема формування міжкультурної та полікультурної ідентичності в сучасній психологічній науці. Підтримка позитивної групової ідентичності як базовий механізм міжкультурної комунікації. Методи формування міжкультурної ідентичності. Проблеми та ризики формування крос-культурної ідентичності. Психологія полікультурної ідентичності в сучасному світі. Проблема сталості полікультурної ідентичності. Регуляція міжгрупових відносин. Успішна міжкультурна комунікація як важливий механізм продуктивності глобальних суспільних змін. Психологічні механізми розвитку міжгрупової співпраці.

4. Структура навчальної дисципліни

Назва розділів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		ЛК	ПЗ	ЛЗ	ІНД	С.Р.		ЛК	ПЗ	ЛЗ	ІНД	С.Р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
РОЗДІЛ 1. Глобальні суспільні зміни як соціально-психологічний феномен												
Тема 1. Психологія глобальних суспільних змін як відгалуження екологічної психології	8	2	2			4	8	1	1			6
Тема 2. Соціально-психологічний вплив глобальних суспільних змін	18		4			12	18	1	1			16
Разом за розділом 1	26	2	6			16	26	2	2			22
РОЗДІЛ 2. Психологічні чинники ставлення особистості та групи до глобальних суспільних змін												
Тема 3. Групові фактори ставлення до глобальних суспільних змін.	18	2	4			12	18	1	1			16
Тема 4. Особистісні фактори ставлення до глобальних суспільних змін	10	2	4			6	10	-	1			9
Разом за розділом 2	28	4	8			18	28	1	2			25
РОЗДІЛ 3. Соціально-психологічні механізми глобальної ідентифікації												
Тема 5. Функції колективних емоцій у ставленні до глобальних суспільних змін	22	2	4			16	22	1	1			20
Тема 6. Психологія міжкультурної комунікації в умовах глобалізації	14	2	2			10	14	-	1			13
Разом за розділом 3	36	4	6			26	36	1	2			33
УСЬОГО ГОДИН	90	10	20			60	90	4	6			80

5. Теми практичних занять

№ п/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна ф.н.	Заочна ф.н.
1	Психологія глобальних суспільних змін як відгалуження екологічної психології	2	1
2	Соціально-психологічний вплив глобальних суспільних змін	4	1
3	Групові фактори ставлення до глобальних суспільних змін.	4	1
4	Особистісні фактори ставлення до глобальних суспільних змін	4	1
5	Психологічні механізми розвитку цінностей під впливом глобалізації	4	1
6	Психологія міжкультурної комунікації в умовах глобалізації	2	1
	Разом	20	6

6. Теми лабораторних занять

Не передбачено навчальним планом.

7. Теми індивідуальних занять

Не передбачено навчальним планом.

8. Самостійна робота

№ п/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна ф.н.	Заочна ф.н.
1	Психологія глобальних суспільних змін як відгалуження екологічної психології	4	6
2	Соціально-психологічний вплив глобальних суспільних змін	12	16
3	Групові фактори ставлення до глобальних суспільних змін.	12	16
4	Особистісні фактори ставлення до глобальних суспільних змін	6	9
5	Функції колективних емоцій у ставленні до глобальних суспільних змін	16	20
6	Психологія міжкультурної комунікації в умовах глобалізації	10	13
	Разом	60	80

Зміст самостійної роботи полягає у самостійному опрацюванні тем з використанням рекомендованої літератури.

9. Індивідуальні завдання

Не передбачено навчальним планом.

10. Методи та технології навчання

Основою методів викладання є лекційно-семінарська система навчання, при цьому в ході проведення занять використовуються інноваційні технології навчання.

Методи викладання: демонстрація сучасних наукових положень з використанням ТЗН та комп'ютерних технологій, творчий пошук здобувачами психологічних механізмів впливу глобальних чинників на психіку в ході дискусій та мозкового штурму, проблемно-пошуковий метод з роботою в мікрогрупах, навчальна дискусія у формі дебатів, мозковий штурм з метою генерування ідей щодо запобігання ризикам у впливі глобальних чинників на розвиток сучасної особистості, аналіз проблемних ситуацій.

В ході проведення практичних занять використовуються інноваційні технології навчання. Імітаційні технології включають ділові ігри, зокрема рольові та навчальні ігри, психологічні тренінги, аналіз проблемних ситуацій. Неімітаційні технології використовуються на лекційних заняттях, основною з них є візуалізація структури глобальних чинників та спричинених ними процесів з використанням ТЗН та ІКТ.

В якості засобів навчання використовуються навчальна література, мультимедійні засоби, комп'ютери, інформаційно-комунікаційні системи, бібліотечні фонди, мережа Інтернет.

11. Критерії та методи оцінювання

Методи оцінювання:

- поточний контроль;
- оцінка за самостійну та індивідуальну роботу;
- підсумковий контроль.

Формами поточного контролю є тестування, усне і письмове опитування, оцінювання виступів на практичних заняттях, демонстрацій презентацій, а також виконання контрольної роботи.

Контроль успішності та якості знань здобувача здійснюється з використанням методів і засобів, що визначені у Вінницькому державному педагогічному університеті імені Михайла Коцюбинського. Академічні успіхи студента оцінюються за шкалою університету в балах, за шкалою ECTS та за традиційною національною шкалою.

Основними критеріями оцінювання є правильність, цілісність, повнота, логічність, обґрунтованість відповіді; осмисленість, обсяг, глибина, гнучкість, дієвість, системність, узагальненість знань; самостійність оцінних суджень.

Критерії оцінювання за рівнями:

90-100 балів, А, відмінно. Здобувач повністю засвоїв навчальний матеріал, виконав усі розділи та теми, отримав усі залікові кредити та

відповідні бали за поточний і підсумковий контроль, активно займається науковою роботою.

82-89 балів, В, дуже добре. Здобувач в основному засвоїв навчальний матеріал. Не в повному обсязі висвітлив питання при написанні підсумкової контрольної роботи, систематично займався науковою роботою.

75-81 бал, С, добре. Незначну частину навчального матеріалу не засвоїв на рівні програмних вимог, не систематично займався науково-дослідною роботою.

67-74 бали, D, задовільно. Здобувач допустив низку фактичних помилок при написанні письмових поточних і підсумкових контрольних робіт, не брав участі у науковій роботі.

60-66 балів, Е, достатньо. Здобувач недостатньо засвоїв більше половини навчального матеріалу. На низькому рівні виконав поточні та підсумкові письмові контрольні роботи, у результаті чого йому не зараховані окремі змістові і кредитні модулі, не займався науковою роботою.

35-59 балів, F, незадовільно. Здобувач не засвоїв навчального матеріалу, не справився з підсумковими контрольними роботами, не завершив виконання індивідуальної роботи.

1-34 балів, FX, неприйнятно. Здобувач не засвоїв навчального матеріалу, отримав лише окремі поточні бали, не завершив виконання індивідуальної роботи.

12. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ ТА САМОСТІЙНА РОБОТА											
РОЗДІЛ 1 – 20 балів						РОЗДІЛ 2 – 20 бали					
ПР1		ПР2		ПР3		ПР5		ПР6		ПР7	
Ауд.	СР.	Ауд.	СР.	Ауд.	СР.	Ауд.	СР.	Ауд.	СР.	Ауд.	СР.
4	2	4	4	4	2	4	2	4	4	4	2

ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ ТА САМОСТІЙНА РОБОТА								Підсумкова контроль (залк)	Загальна кількість балів
РОЗДІЛ 3 – 20 балів						Контрольна робота			
ПР7		ПР8		ПР9		20		20	100
Ауд.	СР.	Ауд.	СР.	Ауд.	СР.				
4	4	4	2	4	2				

Шкала оцінювання: сто балова, ECTS, розширена

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за розширеною шкалою
		Для екзамену
90-100	A	ВІДМІННО
80-89	B	ДУЖЕ ДОБРЕ
75-79	C	ДОБРЕ
60-74	D	ЗАДОВІЛЬНО
50-59	E	ДОСТАТНЬО
35-49	FX	НЕЗАДОВІЛЬНО З МОЖЛИВІСТЮ ПОВТОРНОГО СКЛАДАННЯ
1-34	F	НЕПРИЙНЯТНО З ОBOB'ЯЗКОВИМ ПОВТОРНИМ ВИВЧЕННЯМ ДИСЦИПЛІНИ

Поточний контроль проводиться на практичних (семінарських) заняттях, а також оцінюється самостійна робота з кожної теми.

Поточний контроль на усіх видах аудиторних занять реалізується у формах: усного і письмового опитування, виступів на практичних (семінарських) заняттях, підготовка та демонстрація презентацій, проведення контрольних робіт.

Поточний контроль виконання самостійної роботи здійснюється за усіма темами.

Форми здійснення поточного контролю та кількість балів за кожну форму визначаються та затверджуються на засіданні кафедри.

13. Методичне забезпечення:

- методичні матеріали до практичних занять з навчальної дисципліни;
- переліки питань для поточного контролю знань здобувачів з кожної теми;
- презентації навчальної інформації за розділами у програмі Microsoft Office PowerPoint.

14. Рекомендована література

Базова

1. Гошовська Д. Т. Гошовський Я. О. Психологічна реінтеграція особистості в умовах глобальних трансформацій: засадничі положення. Теоретичні і прикладні проблеми психології. 2015. № 3. С. 134-142. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Tipp_2015_3_18.
2. Кряж І. В. Особистість в умовах глобальних екологічних змін: сприйняття загроз та долаюча поведінка. *Особистість як суб'єкт подолання кризових ситуацій: психологічна теорія і практика* : монографія / за ред. С. Д. Максименка, С. Б. Кузікової, В. Л. Зливкова. Суми: Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2017. С. 60-80.
3. Кряж И. В. Психология глобальных экологических изменений: монография. Х. : ХНУ имени В. Н. Каразина, 2012. 512 с.
4. Литвин-Кіндратюк С. Д. Проблеми розвитку особистості у світі, що стрімко змінюється. *Збірник наукових праць: психологія*. 2019. Вип. 23. С. 7-18.
5. Психологія життєтворення особистості в сучасному світі : монографія / Ю. Д. Гундертайло, В. О. Климчук, О. Я. Кляпець та ін. ; за ред. Т. М. Титаренко ; Національна академія педагогічних наук України, Інститут соціальної та політичної психології. К. : Міленіум, 2016. 320 с.
6. Reese G., Rosenmann A., Cameron J. E. *The Psychology of Globalization. Identity, Ideology, and Action*. London: Academic Press, 2019. 291 p.
7. Taylor, Steven. *The Psychology of Pandemics: Preparing for the Next Global Outbreak of Infectious Disease*. Cambridge Scholars Publishing, 2019. 178 p.

Допоміжна

8. Вінтюк Ю. В. Вплив глобалізаційних та інтеграційних процесів у суспільстві на зміст підготовки майбутніх психологів. *Молодий вчений*. 2017. № 1 (41). Ч. III. С. 372–376.
9. Нестик Т.А., Журавлев А.Л. Психология глобальных рисков. М.: Изд-во «Институт психологии РАН», 2018. 402 с.
10. Сучасні технології розвитку людини в інтегрованому суспільстві: Матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції, м. Миколаїв, 23 квітня 2021 р. / За заг.ред. А.М. Старєвої; упоряд. А.В. Завгородній, С.В. Кандюк-Лебідь, О.А. Шевченко. Миколаїв: МІРЛ та МФК Університету «Україна», 2021. 306 с.
11. Сучасний стан та перспективи розвитку освітнього простору: глобальний вимір. Матеріали міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції 25 листопада 2016 р., м. Запоріжжя. 324 с.
12. Gifford, R. The dragons of inaction: Psychological barriers that limit climate change mitigation and adaptation. *American Psychologist*. 2011. V. 66. Pp. 290–302.
13. Kim, H. S., Lawrie, S. I. Culture and motivation. *Cohen D., Kitayama S. (Eds.), Handbook of cultural psychology*. New York, NY: Guilford Press, 2019. Pp. 268–291.

Інформаційні ресурси

14. Eom K., Papadakis V., Sherman D. K. The Psychology of Proenvironmental Support: In Search of Global Solutions for a Global Problem. *Current Directions in Psychological Science*. 2019. Vol. 28 (5). P. 490-495. <https://journals.sagepub.com/doi/10.1177/0963721419854099>.
15. Maree (Kobus) J. G. How Global Change Necessitates Innovation in Career Counseling: Linking Economic, Industrial, Psychology, and Career Counseling Waves. *Innovating Counseling for Self- and Career Construction*.

Springer, Cham. 2020. P. 67-84. https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-3-030-48648-8_4.

16. Pan L., Huan Zh., Liu Y., Wang M., Global event influence model: integrating crowd motion and social psychology for global anomaly detection in dense crowds. *Electron. Imaging.* 2019. 28 (2). 023033. P. 1-18. <https://www.spiedigitallibrary.org/journals/Journal-of-Electronic-Imaging>.